

EL LLENGUATGE

25/VIII/1976

Donem compte

Un lector ens escriu per dir-nos que en un dels nostres comentaris havia llegit la frase «ja ens donem compte», amb gran estranyesa, per tal com estava ben convençut de la incorrecció total de la locució verbal «donar-se compte», que en els darrers temps, en el llenguatge col·loquial, ha anat fent recular, malauradament, l'ús del nostre verb adonar-se.

El nostre lector no ho tenia pas mal entès. Encara que en català són molt nombroses les accions que expressem permetjà d'una locució verbal, —treure el cap, fer veure, tenir por, dir mentides, etc.— en aquest cas concret vam crear un verb, adonar-se, compost de donar, i no pas una locució verbal. Tal com hem dit, l'ús de la locució «donar-se compte», flagell relativament modern però particularment maligne del llenguatge col·loquial, representa un calc de la del castellà «darse cuenta», i caldria fer un esforç de debò per tal d'extirpar-lo.

Ara: la nostra frase no deia «...ja ens donem compte...», sinó «...ja ens donen compte (de la propera aparició...)». Es a dir, que no es tractava de «donar-se compte» sino de donar compte (a nosaltres). Donar compte vol dir «fer saber, exposar, assabentar, explicar, etc.». Hem fet servir aquesta expressió més d'un cop. Així un dia deiem que «...es dona compte de la consciència catalana...». No volíem dir que «se n'adonava» sinó que «hom donava notícia de la consciència catalana...». Donar compte respon a demanar compte. Si el nostre lector ens demana compte del que hem escrit, nosaltres amb molt de goig li'n donem compte.

ALBERT JANE